

„Magasztalja lelkem az Urat, és szívem ujjong megváltó Istenemben!”

Augusztus 14.: Évközi 20. vasárnap

A Szentmise olvasmányai:

- Jer 38,4-6. 8-10** – Amikor Jeremiás próféta megjövendölte Jeruzsálem pusztulását, az emberek meg akarták őt ölni.
- Zsid 12,1-4** – Pál apostol arra hívja fel a figyelmet, hogy tekintetünket fordítsuk Jézusra, Ő adjon erőt ahhoz, hogy életünk nehézségeiben is ellen tudjunk állni a körülöttünk lévő bűnök lehetőségének.
- Lk 12,49-53** – Krisztussal, és az ő tanításával belépett a világba a megosztódás, mert sokan vannak, akik ellene mondanak és sokan, akik vele tartanak.

Augusztus 15.: Szűz Mária mennybevétele (Nagyboldogasszony)

A Szentmise olvasmányai:

- Jel 11,19a-6a 10** – „Az égen nagy jel tűnt fel: egy asszony, kinek öltözete a nap volt, lába alatt a hold, fején pedig tizenkét csillagból álló korona.”
- 1Kor 15,20-27c** – „Mindenkori akkor támad fel, amikor sorra kerül: először Krisztus, majd amikor ő eljön, azok is mindannyian, akik Krisztushoz tartoznak.”
- Lk 1,39-56** – Az Úr tekintetre méltatta alázatos szolgálóleányát, s azóta boldognak hirdeti őt minden nemzedék.

Örömhír

Jézus eljött, és tüzet gyújtott a földön, a lelkekben. A Szentlélek lángja, a szeretet lángja ez, mely ott lobog mindannyiunk szívében. Úgy érezzük, hol erősebben, hol gyengébben. De ez nem igaz. A Szentlélek mindig ugyanazzal az intenzitással lüktet, csak mi nem figyelünk rá, mi vagyunk azok, akik megfelelkezünk róla, akik nem hallgatjuk meg, sőt néha még olyannyira meg is keményítjük szívünket, hogy megtagadjuk létezését. Isten, Fiában nyilatkoztatta ki önmagát. Létezését vitathatatlanná, megkérdőjelezhetlenné

tette. De ezt a mai napig számosan tagadják, nem fogadják el. Ezért mondta Jézus, hogy az emberek megoszlanak egymás között.

credere Deum = hinni Istent; credere Deo = hinni Istennek; credere in Deum = hinni Istenben = az út, melyen mindenkinek végig kellene mennie. Eljutni arra a titokzatos legbelső békére, melyet egyedül csak Istenben lehet megtalálni. De az emberi gondolkodás az isteni dolgokról oly sokféle lett a történelem folyamán, hogy eligazodni szinte már alig lehet benne. Álpróféták, majd tévtanítók ma is, de Jézus halála után, már szinte azonnal megjelentek. Az egyetemes Zsinatok egyik legfőbb célja volt, hogy rendet tegyen a sok kuszaság között. Dogmákat fektettek le, hogy eligazodjunk. Ilyen dogma lett végül Mária mennybevétele is. XII. Pius pápa 1950. november 1-jén hirdette ki Szűz Mária mennybevétele dogmáját, amelyet az Egyház a legrégebb időktől kezdve hitt és vallott: „Szűz Mária végül is mintegy kiváltságainak legfőbb koronájaként elnyerte a mentességet a sírban való romlástól, és – szent Fiához hasonlóan – legyőzve a halált, testével és lelkével felvétetett a mennyi dicsőségbe, ahol szent Fiának, az örökkévalóság halhatatlan Királyának a jobbán, mint Királynő tündököl.”

„Mária és Erzsébet találkozásának leírása Lukács evangéliumában (1,39-45) nem pusztán Jézus családjának családi eseményeiről tudósít, hanem sokkal inkább üdvtörténeti elbeszélés. Ez a találkozás ad alkalmat arra, hogy Lukács tisztelettel adózzék Mária hitének, és a történethez kapcsolódó himnusz által bemutassa Mária hitét. A jelenet középpontjában két asszony áll, de rejtve „méhükben hordozva” ott van a későbbi Keresztelő János és ott van a világ üdvözítője Jézus.

Az üdvtörténet jövője jelen esetben két törekeny asszony testére és lelkére van bízva. Lukács és az ókor a biológiai anyaságot és a lelki kapcsolatot nem választotta soha szét. Mécs László szavaival mondhatjuk: „...az anyám tudta, hogy királyfi vagyok.” Ebben a szituációban Mária, akit a II. Vatikáni zsinat után az „első hívőnek” is nevezünk az egyetlen, aki fia jövőjére, ismeretlenül is igent mondott. A történet túl a két nő találkozásán fő története a „lélek működésének” is, hiszen, Mária és Erzsébet is, mindent a „lélek ösztönzésére” tesz és mond. Erzsébet kérdései teológiai kérdések, Mária számára nem csupán rokon, hanem az „Úr anyja” (43.v.), vagyis a jelenetet éppen Erzsébet felkiáltása teszi üdvtörténeti eseménnyé, vagyis nem csupán anyák, hanem próféta anyák nyilvános, és üdvtörténeti személyek rejtett találkozásává. Ennek a találkozásnak az örömet a hit adja „boldog vagy, hogy hitted”(45v.), mondja Erzsébet Máriának, és ennek a hitnek az öröme terjed ki előbb Erzsébetre, majd pedig az egész Zakariás házra, majd pedig az olvasókon keresztül az egész egyházra. A későbbiekben sok egyházi és liturgikus szövegben visszahangzik ez a mondat „boldog vagy, hogy hitted”.

Mária hitének tehát kulcsszerepe van az Isten által kezdeményezett üdvtörténeti események sikerében.

A Magnificát keletkezéséről szóló irodalmi és történelmi viták elcsitulak, annyit mindenestre mondhatunk, hogy jól kifejezik Mária lelki állapotát, de naivság lenne azt gondolnunk, hogy Mária a pillanat hatására gondolta ki ezt a hosszú számos öszövevényi utalást tartalmazó éneket. Inkább Lukács merítette egy olyan himnuszról, zsolnárból, amely keresztény közegben az evangélium megírásakor Kr.u. 70 körül már használatban volt. Lukács gyermekségtörténete evangélium az evangéliumban, vagyis a gyermekségtörténet elbeszéléseiben úgy beszélnek a szereplők, ahogyan a feltámadás után tekintettek Jézusra. Lukács amikor, mint maga írta „mindennek utána járt” nem csupán eseményeket gyűjtött össze, hanem össze gyűjtötte Jézus családja körül kialakult keresztény legendákat is, és a Jézusra alapozott messiási hit ébredésének első lépéseit. Érthető tehát, hogy őt tekintjük az első Mária teológia megírójának. Ezt fejezte ki az az ókori legenda, mi szerint Lukács festette volna az első Mária képet. Ez igaz, de nem ecsetel, hanem tollal és az ősegyház mariológiájának rögzítésével.

Lukács eme elbeszélésének irodalomtörténeti és művészettörténeti hatása igen nagy. A keresztény himnológia és a költészet számos esetben tért vissza ennek a jelenetnek a megformálására újra gondolására. Benne mindkét anya hős és példakép lett, akikre szívesen tekintettek vissza a keresztények. Caelius Sedulius 450k így fogalmazza meg a keresztény egyház tiszteletét „ Szent anya, üdvözlégy, a Királyt szüled a világra, azt aki országol mennyben és földön örökké.” Szt. Bernát azt írta 1140-ben született himnuszában a keresztény olvasóknak „Azt idézzed, egyre nézzed, milyen nagyra tétetted. Zengve tiszteld, ki az Isten boldogságos anyja lett.” Az egyház gyöngéd tisztelettel vette körül Jézus édesanyját, annak ellenére, hogy időközben a világi társadalomban megváltozott az anya képe és az anyák tisztelete is. Nem mindegy, hogy milyen módon tekintünk a hit őrzőire, ez nem csak másoknak adott tisztelet, hanem lelkünkben felépített érzés, mely bennünket is képessé tesz a hit születésének megértésére, és a hit érzésének megőrzésére.”

Dr Bernyik György 2004

Augusztus 20.: Szent István király, Magyarország fővédőszentje

Géza fejedelem és *Sarolta* fia. Mai ismereteink szerint nem fölserdülve, hanem kisgyermekként keresztelte meg az apja udvarában térítő római katolikus püspökök egyike, kinek személyéről bizonyosat nem tudunk, a hagyomány szerint Szt. *Adalbert*. A kereszttségben ~ az első vértanút diakónus nevét kapta, hogy a vértanúságig kitarson a hitben. Ny-európai szellemben nevelték, elsajátította a lat. nyelvi és irodalmi ismereteket. 996: feleségül vette *Gizella* bajor hercegnőt, a későbbi II. (Civakodó) Henrik leányát. 997: apja halálakor lépett a fejedelmi. székbe. Azonnal szembekerült saját lázadó tartományuraival, s részben családjának tagjaival is, akik a

Kapolcs, 2016. Augusztus 14.

Bizánccal szemben a római katolikus kereszténységre támaszkodó államszervezést és a Ny-i mintájú egyenesági trónöröklődést éppúgy kifogásolták, mint a házassága révén is erősödő német birodalmi kapcsolatokat. 997-ben az Árpád-család legidősebb, a régi öröklési rend szerinti trónkövetelő tagjával, *Koppány* somogyi tartományúrral vívott csatát Veszprémmél. Az országba hívott Vecelin német lovag és társai katonai segítségével győzött. 1003: anyjának testvérét, az erdélyi *Gyulát*, a bizánci kereszténység követőjét fosztotta meg hatalmától, 1028 k. a Maros vidék ura, a Bizánccal keresztelkedett *Ajtony* ellenséges uralmának vetett véget. István, a pápától kért a maga számára koronát, s 1000. XII. 25: a II. *Szilveszter* pápától (999-1003) kapott koronával és az apostoli egyházszerzés jogával) királlyá koronáztatta magát anélkül, hogy a német római birodalommal hűbéri viszonyba került volna. 11. sz. végi életírói ruházták föl apostoli jelzővel, mert mint az apostolok, előzmények nélkül, s az Apostoli Szentszékekkel együttműködve teremtette meg Magyarország. egyházszerzését. A püspökségek és vármegyék szerzését 1000 k. hozta létre. István alapította 1000: Esztergom, 1002: Kalocsa érsekségét, 1000: Veszprém, 1009: Győr és Pécs, Eger, 1009 k. Erdély, 1030: Csanád, valamint Vác püspökségeit. A plébániák alapjait is megteremtette, amikor elrendelte, hogy minden 10 falu építsen templomot. Elsőnek István veretett pénzt Magyarországon. Zarándokházakat alapított Rómában, Ravennában, Konstantinápolyban és Jeruzsálemben. 1018 k. lehetővé tette, hogy Magyarországon keresztül új, biztonságos szentföldi zarándokút jöhessen létre. Apjával ellentétben István, a római katolikus hitet nemcsak politikai meggyőződésből, de belső átélésből is terjesztette, lelki életét a legendákban föllelhető nyomok szerint misztikus fokon élte. Erélyes, komoly egyénisége nem nélkülözötte a bőkezűség és irgalmas gondoskodás motívumait. Fiaának és örökösének, Szt Imre hercegnek Intelmeket szerkesztett, melynek műfaja, bensőséges hangja Európában egyedülálló. Miután fiát korán elvesztve közvetlen örökös nélkül maradt, az Árpád-család uralmával elégedetlen tagjai unokaöccse, *Vazul* vezetésével 1031 u. összeesküvést szöttek meggyilkolására. István a kísérletet elfojtatta, *Vazul* megvakította. Utódául nővére és a korán elhunyt velencei dózse, Orseolo Ottó fiát, az udvarában nevelkedett *Pétert* jelölte meg. Halálát közeledni érezvén, életművét, a ker. Magyarországot 1038. VIII. 15: Szűz Mária pártfogásába ajánlotta „szüntelen imáiban” (*Regnum Marianum*) Székesfehérváron, az általa emelt bazilikában temették el. A sírjánál történt gyógyulások után I. Szent *László* király Róma jóváhagyásával 1083. VIII. 20: a hazai püspökök tanácsával egyetértésben a szentek sorába iktatta.

*Ünnep*e Magyarországon aug. 20. tehát, nem István halálának, hanem az ereklyék fölemelésének (1083) a napja. 1092: a *szabolcsi zsinat* tette munkaszünetes ünneppé (Imre herceg. és Gellért püspök ünnepével együtt).

Koronával, országalmával, joggal és keresztrel ábrázolják. Középkori ábrázolásai között igen gyakoriak a Magyar Háromkirályok-képek, melyeken Imrével és Lászlóval együtt szerepel. *Forrás: Magyar Katolikus Lexikon*

Augusztus 20.: Vasárnapi miserend!!

Írta és szerkesztette: Timár Ildikó Ágnes